

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НОМІНАТИВНОГО ПРОСТОРУ

У роботі висвітлено ключові теоретичні основи та методи дослідження номінативного простору явища, де номінативний простір отримує інтерпретацію у двох аспектах. Відповідно до першого аспекту номінативний простір досліджуваного явища розглядається з позицій лінгвокультурології, де базовими є методи лінгвокультурологічного дослідження: суцільна вибірка, аналіз і синтез, систематизація, описовий метод, компонентний аналіз, контекстуальний аналіз у поєднанні з ономазіологічним та семасіологічним описами. Дослідження пропонує лінгвокультурологічну інтерпретацію аналізованого явища з елементами синтезованого дефінітивного аналізу. У статті описано виокремлення номінативних згущень за частиномовною належністю, які лежать в основі формування відповідних номінативних груп. Корпус номінативних одиниць, що утворюють номінативний простір досліджуваного явища, представлений за принципами польової організації. Застосування контекстуального аналізу засвідчує ефективність у виявленні й структуруванні основних лінгвокультурних характеристик досліджуваного явища, а також у встановленні його унікальних значень. Лінгвокультурологічна платформа використовується для ідентифікації наявності асоціацій, ціннісних характеристик та унікальних смислів притаманних дослідженню явищу в межах визначеної культурної спільноти. Другий методологічний аспект запропонованого аналізу номінативного простору виражений лінгвокультурологічним спрямуванням дослідження і передбачає залучення принципів когнітивної семантики, фреймового аналізу, сітьового моделювання, скриптування, польової моделі з ядерно-периферійним принципом, методу встановлення контент-категорій та використання поняття «функціонально-семантичне поле». Під час здійснення дослідження номінативного простору лінгвокогнітивна платформа використовується для розкриття наявності когнітивних процесів, базових схем та для моделювання принципів розміщення номінативного матеріалу, які впливають на омовнення досліджуваного явища, кристалізують його семантичне і ситуативне навантаження.

Ключові слова: номінативний простір, метод дефініцій, контент-аналіз, фреймове моделювання, функціонально-семантичне поле.

Постановка наукової проблеми та її значення. Антропоцентричність сучасної наукової парадигми спрямовує дослідників у глибину духовного світу індивіда [10; 3], спонукає до вивчення його об'єктивацій у термінах вербальних і невербальних засобів вираження. Оскільки актуалізація елементів духовного світу є засобом доступу до нього [11], то апелювання до набору мовних засобів, що омовнюють те чи те явище, надає можливість фіксації духовних, культурних цінностей та досвіду носія досліджуваної мови. Отже, у фокусі уваги дослідників знаходиться певна сукупність одиниць, залучених до процесу об'єктивації певного явища і становлять його номінативний простір. Специфіка номінативних просторів різних понять посідає вагоме місце в роботах Г. Міллера, Р. А. Хадсона, О. Р. Холсті, Д. Круза, У. Крофта, І. В. Недаймової, М. М. Полюжина, О. О. Борисова, які розкривають проблематику добору номінативних одиниць [12], їх кодування [20, с. 257; 4] та принципи їх взаємодії [12]. **Мета** статті – розкрити методологічні принципи аналізу лінгвокультурних характеристик та когнітивних уявлень закріплених за явищем, номінативний простір якого слугує предметом дослідження, тому необхідним є розв'язання таких **завдань**: установити функції і роль культурного, когнітивного та семантичного навантажень досліджуваного явища; виокремити методологічні принципи опису аспектів номінативного простору; охарактеризувати специфіку аналізу лінгвокультурного аспекту номінативного простору; описати методологічне підґрунтя лінгвокогнітивного аспекту номінативного простору.

Методи та методики дослідження. У ході дослідження встановлено, що лінгвокультурна інтерпретація аналізованого явища передусім супроводжується елементами дефінітивного аналізу з почерговою верифікацією і доповненням попередньо отриманих даних інформацією з щонайменше чотирьох альтернативних лексикографічних джерел. Послідовним є виокремлення основних номінативних згущень за частиномовною належністю і формування відповідних номінативних груп, що в перспективі дасть змогу застосувати польовий методом

організації корпусу номінативних одиниць досліджуваного явища та презентувати їх у системі загального номінативного простору.

Подальше застосування контекстуального аналізу дає змогу виявити і структурувати основні лінгвокультурні характеристики досліджуваного явища та встановити його унікальні, спровоковані певними культурними чинниками, значення.

Концептуальна структура та процеси концептуалізації проявляються в ході аналізу вербального вираження поняття і покрокового встановлення частиномовних контент-категорій.

Під час аналізу виявлено доцільність застосування функціонального принципу розподілу наповнення номінативного простору, що постулюється об'єднаннями у функціонольно-семантичні фрагменти або поля на підставі здійснення конкретної функції досліджуваним явищем у межах його ситуативної активізації. У процесі дослідження необхідним є виокремлення лексичних одиниць, які стрижневі для конкретного функціонально-семантичного поля. Це, зазвичай, ті лексеми, що містять архісему, тобто сему, універсальну рису, притаманну для всіх елементів досліджуваного поля.

Результати та дискусії. Відображення культурних чинників мовними засобами формує *лінгвокультурологічний аспект дослідження* номінативного простору й забезпечує рух від культури до індивідуальної свідомості представника останньої [16, с. 23–30]. Аналіз лінгвокультурного аспекту на початковому етапі передбачає обґрунтування присутності певного лінгвокультурного явища як такого в межах нації із залученням таких методів: 1) суцільної вибірки для встановлення системи даних, що слугуватимуть матеріалом дослідження (сюди входить відбір текстів, що вміщують інформацію про досліджуване явище); 2) аналізу та синтезу зібраної інформації для її послідовної систематизації, поділу на тематичні блоки та структуризації; 3) описового методу для встановлення семасіологічних та ономасіологічних характеристик досліджуваного явища спираючись на проаналізований та синтезований матеріал.

Цей набір методів розгортається в кількох напрямках одночасно: а) проектування досліджуваного явища на ситуацію, у якій воно проявляється; б) співвіднесення досліджуваного явища з нормами суспільної поведінки; в) встановлення культурного компонента досліджуваного явища; г) висвітлення певних чинників суспільного, політичного, релігійного характеру та виокремлення масштабів їх впливу; г) дослідження наявності позитивного / негативного ставлення носіїв мови до досліджуваного явища. На окрему увагу заслуговує необхідність застосування базових методів лінгвокультурного аналізу явища, які продемонструють його структуру (особливості внутрішньої будови), що дасть змогу відкоригувати оптимальний методологічний інструментарій.

В основі опису структури *лінгвокультурного компонента досліджуваного явища* лежить принцип побудови лінгвокультурного концепту, а саме розмежування «насиченої» точки, яка демонструє найщільнішу концентрацію цінностей та асоціативних векторів, що відображають процес послаблення ціннісних характеристик [5, с. 76]. Такий принцип дає змогу описати лінгвокультурний аспект досліджуваного явища в термінах ядра і периферії, тобто втілити польовий принцип його внутрішнього розподілу та організації. Ядро налічує певну кількість найбільш актуальних асоціацій, а периферія – менш актуальних. Одним зі способів отримання доступу до такої структури є використання елементів аналізу лінгвокультурного концепту через виокремлення його трьох компонентів. Першим є ціннісний компонент, який указує на місце зіставлюваного з досліджуваним явищем феномена в системі аксіологічних орієнтирів лінгвокультурного соціуму [9, с. 83; 17, с. 21–22]. Другим є образний або невербальний компонент, який підпорядковується лише опису та інтерпретації, а третій – фактуральний або поняттєвий. Лінгвістичні дослідження переважно ґрунтуються на фактуральному компоненті, оскільки він зберігається у свідомості і є так званим «входом» у концепт, а отже може бути відтворений у мовленні, що дає можливість апелювати до нього за допомогою мовних одиниць різних мовних рівнів: лексем, фразеологізмів, вільних словосполучень, речень (це передбачає залучення різних лінгвістичних методик).

Не варто відкидати природу лінгвокультурного явища, яка апелює до нього як до семантичного утворення [2, с. 13], що, безсумнівно, вказує на необхідність певного корегування методичного інструментарію. Одним із найбільш ефективних методів є компонентний аналіз, який переважно має ономазіологічну інтерпретацію. Від постулює такий вектор: ім'я досліджуваного явища → сукупність позначуваних ним значень, де накопичення характеристик та систематизований опис є ключем до виокремлення його яскравих семантичних ознак [6]. Ефективним доповненням можуть слугувати: дефінітивний аналіз, контекстуальний аналіз та інші [6, с. 131; 9, с. 83], де продумана послідовність застосування кожної з зазначених вище методик відіграє важливу роль.

Дефінітивний аналіз лексичної одиниці, яка здійснює номінацію досліджуваного явища, спочатку проходить два етапи: 1) аналізу словникової дефініції, яка є частиною словникової статті; 2) установлення семантичних ознак. Ця послідовність аналізу дає змогу виявити понятійний компонент. З іншого боку, дефінітивний аналіз може забезпечити встановлення образно-ціннісного складника, залучивши дослідження ілюстративної частини словникової статті й активізуючи приклади з художньої літератури. Отже, словникова стаття може бути джерелом дослідження базових компонентів лінгвокультурного явища, а метод дефінітивного аналізу – «містком» між досліджуваними номінаціями та об'єктами дійсності. Окрім того, за допомогою дефінітивного аналізу можливим стає встановлення семантичних відповідників. З одного боку, означений вище метод аналізу дефініцій підтверджує свою ефективність у межах лінгвокультурного дослідження, а з іншого – він має певні недоліки, а саме: відносну чіткість подання системної структури та досить обмежений уміст інформації. У такому разі альтернативним доповненням дефінітивного є процедура перевірки дефініцій у контексті зіставлення даних отриманих із кількох (щонайменше чотирьох) тлумачних словників або через порівняння інформації тлумачного словника з матеріалами словників інших видів [14, с. 35–37], наприклад онлайн-версій: *Oxford Online Dictionary*, *Merriam-Webster, Dictionary and Thesaurus*, *Longman Dictionary of the English Language*, *Macmillan English Dictionary*. Означене верифікування дефінітивного методу додає компонент синтезу останнього. Логічним продовженням дефінітивного аналізу може стати послідовна фрагментизація отриманого матеріалу на основі частиномовної належності, що є базою для польової організації номінативного простору досліджуваного явища.

Оскільки дефінітивний аналіз зосереджений на описі внутрішньої структури лінгвокультурного явища, то застосування *контекстуального аналізу* спрямоване на опис зовнішніх характеристик, що проявляються в процесі омовнення досліджуваного явища. Використання такого методу дослідження дає змогу логічно поєднати внутрішній зміст явища з його мовною реалізацією [4, с. 34–40]. Тобто метою контекстуального аналізу є дослідження функціональної специфіки слів та їх значень на основі їх контекстуального застосування [15, с. 12]. Означений тип аналізу дає змогу встановити контекстуальне навантаження досліджуваних номінативних одиниць. Є декілька варіантів застосування контекстуального аналізу: 1) виявлення співвідношень досліджуваного явища з іншими [1]; 2) трактування можливих значень за допомогою аналізу відношень у виразі, а згодом у реченні й тексті, де трапляється досліджуване явище; 3) визначення ситуативного, можливого або модифікованого відтінку досліджуваного явища, оскільки поняттєва структура слова не має жорстких, чітких меж і видозмінюється залежно від ситуації [13]; 4) вивчення специфічно ситуативного навантаження досліджуваних елементів. Отже, контекстуальний метод кристалізує оточення та зв'язки між досліджуваними одиницями. Імплицитною стороною цього методу є можливість встановлення раніше не досліджуваних або унікальних значень, що проявляються у процесі омовнення досліджуваного лінгвокультурного явища в межах того чи того контексту. Другим аспектом дослідження номінативного простору є розкриття *когнітивно-семантичного аспекту* його номінативного простору. В основі методологічного інструментарію когнітивної семантики лежить об'єктивістська методологічна платформа, згідно з якою процес сприйняття людиною

відстороненої від неї дійсності відбувається за допомогою органів чуття і відображає суть речей у ментальних репрезентаціях (концептах) [9, с. 82]. У доборі методів дослідження пріоритетним є попереднє встановлення особливостей організації досліджуваного явища як концепту в термінах польової організації та передбачення залучення термінів ядра і периферії. Необхідним є співвіднесення ядра з прототипними шарами, чутливою наочною конкретністю та найяскравішими образами. Периферія складається з образів, які характеризуються більшою абстрактністю. Структурно концепт складається з компонентів (концептуальних ознак), які в процесі його вербалізації функціонують як семи. Концептуальні ознаки формують концептуальні шари, які можуть збігатися із семемами в окремих випадках, але концептуальних шарів більше, ніж семем. Концептуальні шари нанизуються один на одного й утворюють багаторівневу структуру, де кожен наступний рівень характеризується в термінах зростання абстрактності, формуючи у такий спосіб ядро концепту. Щодо периферії, то її можна охарактеризувати слабкою структурованістю, яка є результатом концентрації в ній предикацій, що відображають тлумачення і окремих концептуальних ознак, і їх поєднання (тверджень, установок свідомості, лобійованих особливостями культури та менталітету її носіїв). Отже, дослідження концептуальної структури та опис процесів концептуалізації досліджуваного поняття стає можливим завдяки аналізу його вербального вираження.

Опис лінгвокогнітивного аспекту явища здебільшого отримує когнітивно-семантичну інтерпретацію із залученням прийомів аналізу концептуальних структур: фреймового та сітьового моделювання, модифікованого методу словникових дефініцій, компонентного аналізу, а також методу контент-аналізу.

Метод фреймового моделювання широко застосовують дослідники фреймової семантики, зокрема С. А. Жаботинською [20, с. 81–92]. Застосування цього методу дає можливість змодельовати принципи «структурування і відображення певної частини людського досвіду, знань у значеннях мовних одиниць, способи активації загальних знань, які забезпечують розуміння в процесі мовної комунікації» [7, с. 14]. За допомогою методу фреймового моделювання та подальшого скриптування, розкладання в логічній послідовності подій, до яких залучається досліджуване явище відбувається встановлення принципу конструювання певної типової ситуації, де проявляється досліджуване явище. Необхідним у процесі скриптування є визначення закріплення досліджуваного явища за окремим базовим фреймом (скриптом, гештальтом чи сценарієм), що дасть змогу встановити способи об'єктивації та опису всіх подій співвіднесених із досліджуваним явищем. Цей підхід дасть змогу здійснити перехід від ситуації до лексичного наповнення структурних частин обраної схеми (способу) репрезентації.

Упорядкування та структуризація даних, отриманих у процесі моделювання типової ситуації, можуть бути забезпечені *мережевим моделюванням*. Останнє дає змогу створити фреймову сітку досліджуваного поняття, де кожен компонент є структурно впорядкованою ланкою загальної когнітивної моделі. Необхідним є врахування таких характеристик, як: особливий статус події (обов'язковий чи опційний), місце конкретної події на відрізок часу та у процедурі проведення події чи типової ситуації, до якої залучене досліджуване явище.

Здійснення переходу фреймового від моделювання до компонентного аналізу передбачає залучення методів *контент-аналізу* [18] й *аналізу словникових дефініцій*. Опційним під час проведення контент-аналізу є імплементація *кількісно-якісного підходу* до вивчення лексичного наповнення обраної схеми репрезентації пов'язаних із досліджуваним явищем подій. Використання елементів кількісно-якісного методу забезпечує встановлення та підрахунок за частиномовним принципом (частиномовною належністю) вживання певних лексичних одиниць у номінативному матеріалі та координує відповідні *контент-категорії*, де кожна контент-категорія є однорідним номінативним згущенням тієї чи тієї частиномовної належності. Останні при фрагментуванні за ядерно-периферійним принципом проявляються як семантичні одиниці з урахуванням функціонального компонента, тобто аналізуються як такі, за якими закріплена певна функція і, які можуть слугувати елементами певного функціонально-семантичного поля.

Залежно від щільності лексичного матеріалу ланки функціонально-семантичних полів ідентифікуються як субутворення досліджуваного простору і можуть бути надалі фрагментовані в мікрофункціонально-семантичні поля. Останні підлягають аналізу в термінах щільності розміщення їх компонентів, смислового навантаження, стрижневих елементів, частотної дистрибутивності, міграції або чіткого закріплення за певним мікрофункціонально-семантичним полем. Кожне описане вище мікрофункціонально-семантичного поля підлягає опису за принципом навколоядерних компонентів, ближньої та дальньої периферії. Результати такого опису згодом отримують семасіологічну інтерпретацію, тобто співвіднесеність з типовою ситуацією, у якій проявляється досліджуване явище.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Дослідження номінативного простору певного явища потребує залучення цілої низки методів із лінгвокультурологічною та лінгвокогнітивною специфіками. Лінгвокультурологічна платформа допомагає встановити наявність асоціацій, ціннісних характеристик та унікальних смислів, притаманних досліджуваному явищу в межах визначеної культурної спільноти. Лінгвокогнітивна платформа розкривається наявністю когнітивних процесів і базових схем, за допомогою яких здійснюється омовнення досліджуваного явища, розкриває його семантичне і ситуативне навантаження, моделюються принципи розміщення номінативного матеріалу та встановлюються межі його номінативного простору. До **перспективи** подальших досліджень належить розширення методологічного інструментарію аналізу номінативного простору певного поняття та охоплення його психолінгвістичних і соціолінгвістичних аспектів.

References

1. Arnold, Irina. 1991. *Osnovy nauchnyh issledovaniy v lingvistike*. Moskva: Vyssh. shk.
2. Gak, Vladimir. 1998. *Yazykovo preobrazovanie*. Moskva: Yazyki russkoy kultury.
3. Hendry, Joy. 1999. *Other people's worlds: An Introduction to Cultural and Social Anthropology*. New York.
4. Jackendoff, Ray. 1994. *Patterns in the Mind: Language and Human Nature*. N.Y.: Basic Books.
5. Karasik, Vladimir, and Slyshkin, Gennadiy. 2001. "Lingvokulturnyi koncept kak edenitsa issledovaniia". *Metodologicheskie problemy kognitivnoi lingvistiki*. Voronezh: Izdatelstvo Voronezhskogo Yniversiteta.
6. Karasik, Vladimir. 2002. *Yazykovo krug: lichnost, koncepty, diskurs*. Volgograd: Peremena.
7. Kovbasiuk, Larysa. 2004. "Semantychnyi ta funkcionalnyi aspekty odynyt vtorynnoyi nominacii komponentom "koloronazva" v suchasnyy nimetskii movi". PhD diss., Kyiv.
8. Maksimov, Leonid. 2000. "O definiciah dobra: logiko-metodologicheskii analiz yazyka". *Logicheskii analiz yazyka. Yazyki etiki* 13–30.
9. Martyniuk, Alla. 2012. "Lingvistychna konceptolohiia: metodologichni platformy, metodyky analizu, perspektyvy rozvidky". *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrayinky* 23(248):81–88.
10. Maslova, Valentina. 2004. *Kognitivnaia lingvistika*. Minsk: Tetra Systems.
11. Mechkovskaia, Nina. 1996. *Iazyk i religii*. Moskva: Aspekt Press.
12. Nedainova, Iryna. 2004. "Nominatyvnyi prostir "Ihrovyi vyd sportu" v suchasnyy angliyskii movi: lingvokognityvnyi ta lingvokulturnyi aspekty". PhD diss., Luhansk.
13. Nykitin, Mihail. 1983. *Leksicheskoe znachenie slova (struktura, kombinatorika)*. Moskva: Vissh. shk.
14. Pichugina, Elena. 2002. *Kognitivnaia organizaciia i pragmaticheskaia realizaciia kontsepta FEAR*. Moskva.
15. Romanova, Tatiana. 2007. *Metodika kognitivnyh issledovaniy*. Nizhniy Novgorod: NGLU.
16. Shyrshykov, Vladislav. 2005. *Leksikograficheskaia i tekstovaia reprezentaciia kontseptov ogranichennoy mentalnoi sposobnosti v russkom i angliyskom yazykah*. Saratov: SGU im. Chernyshevskogo.
17. Slyshkin, Gennadiy. 2004. "Lingvokulturnyi koncept kak sistemnoe obrazovanie". *Vesnik VGU* 1:29–34.
18. Yuskiv, Bogdan. 2006. *Kontent-analiz. Istoriya rozvytku i svitovi dosvid*. Rivne: Perspektyva.
19. Zhabotinskaia, Svetlana. 2004. "Kontseptualnyi analiz yazyka: freymovye seti". *Mova. Naukovo-teorytychnyi chasopys z movoznavstva. Problemy prykladnoi lingvistyky* 9:81–92.
20. Zhabotinskaya, Svetlana. 2009. "Kontsept/Domen: matrichnaya i setevaya modeli". *Kultura narodov Prichernomor'ya* 1(168):254–259.

Дунаевская Ольга. Теоретико-методологические основы исследования номинативного пространства. В работе изложены ключевые основы та методы исследования номинативного пространства. Номинативное пространство исследуемого явления получает интерпретацию в двух ключевых аспектах. Согласно с первым аспектом номинативное пространство исследуемого явления рассматривается с позиций лингвокультурологии, где основными являются методы лингвокультурологического исследования: сплошная выборка, анализ и синтез, описательный метод, компонентный анализ, контекстуальный анализ, в сочетании с ономазиологическими и

семасиологічними описаннями. Исследование предлагает лингвокультурологическую интерпретацию анализируемого явления с элементами синтезированного дефинитивного анализа. В работе описано изъятие номинативных сгущений основываясь на их принадлежности к определенной части речи, что дает основания для формирования соответствующих номинативных групп. Корпус номинативных единиц, которые формируют номинативное пространство исследуемого явления, представлен за принципами полевой организации. Применение контекстуального анализа удостоверяет эффективность в представлении и структурировании основных лингвокультурных характеристик исследуемого явления, а также установлении его уникальных значений. Лингвокультурологическая платформа используется для обнаружения наличия ассоциаций, ценностных характеристик и уникальных смыслов присущих исследуемому явлению в рамках определенного культурного сообщества. Второй методологический аспект предлагаемого анализа номинативного пространства моделируется лингвокогнитивным направлением исследования и предполагает привлечения принципов когнитивной семантики, фреймового анализа, сетевого моделирования, скрипирования, полевой модели с ядерно-периферийным принципом, метода установления контент-категорий и использования понятия функционально-семантического поля. Во время осуществления исследования номинативного пространства лингвокогнитивная платформа используется для раскрытия наличия когнитивных процессов, базовых схем, а также для моделирования принципов размещения номинативного материала, которые влияют на процесс вербализации исследуемого явления, кристаллизируют его семантическую и ситуативную нагрузку.

Ключевые слова: номинативное пространство, метод дефиниций, контент-анализ, фреймовое моделирование, функционально-семантическое поле.

Dunaievska Olha. Theoretical and Methodological Principles of Nominative Space Investigation. The paper highlights key theoretical issues and methods according to which the nominative space of particular phenomenon is researched. The nominative space receives dual interpretation. The first interpretation aspect oversees the nominative space of a particular phenomenon according to the basis of its lingual and cultural studies. The set of methods used in joint lingual and cultural research involves: continuous sampling method, analysis and synthesis, systematization, descriptive method, component analysis, contextual analysis together with onomasiological and semasiological descriptions. The research offers lingual and cultural interpretation of analyzed phenomenon with the elements of synthesized method of definitions. It is described in the paper that the detachment of the nominative bundles based on "part of speech prevailing" principle contributes to the formation of definite nominative groups within the space of nomination. The corpus of nominative units of the latter is represented through principles of field organization. The contextual analysis application certifies its effectiveness in discovering and structuring of major lingual and cultural characteristics of the phenomenon under research, and furthermore it is able to spot the unique and previously undetected meanings hence the specificity of the explored culture. Lingual and cultural platform is also used to detect the presence of associations, values, and exclusive senses native to the culture it is crystallized in. The second methodological aspect of the offered nominative space under investigation is expressed through lingual and cognitive research direction that presupposes the application of methodological media of cognitive semantics, frame analysis, network-based modeling, scripting, field model with core-margin approach, content-categories method, and functional-semantic field pattern. The lingual and cognitive platform is employed as the tool for indentifying the cognitive processes, core schemata in modeling of the nominative space constituents bound to their semantic features and situational correspondence.

Key words: nominative space, method of definitions, content analysis, frame modeling, functional-semantic field.

УДК 81.33

Мар'яна Журавель, Юрій Лаврів

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ФАКТОЛОГІЧНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СЕГМЕНТА ІНТЕРНЕТУ

У статті опрацьовано принципи створення бази даних для дослідження інтертекстем, які використовуються в текстах українського сегмента інтернету, для чого проаналізовано підходи до таких понять у сучасній лінгвістиці, як інтернет-лінгвістика, інтернет-дискурс, інтертекстуальність, маркер інтертекстуальності; а також створено базу даних і програмний продукт для відображення та редагування інформації. Окрім того, наведено найпоширеніші моделі маркерів інтертекстуальності: як + дієслово мовлення (*кажуть, говорять, говориться*) – без вказівки на авторство; як + дієслово мовлення (*каже, казав, говорить, мовив* тощо) – із вказівкою на авторство; як + дієслово мовлення + прислів'я / приказка і модель як + відомо. Фактологічну базу дослідження сформовано за допомогою системи контент-аналізу Alphateka. Пошук інтертекстем здійснено за маркерами інтертекстуальності (*як кажуть; як*